

Чупик А.М.

(наук. кер. – ст. викл. Штепа О.О.)

*студентка V курсу факультету філології та журналістики
Полтавського національного педагогічного
університету ім. В.Г.Короленка*

ЮРИДИЧНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНОЗЕМЦІВ В УКРАЇНІ: ОГЛЯД ПРОБЛЕМИ

За Законом України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 4 лютого 1994 р. іноземцями визнаються особи, які належать до громадянства іноземних держав і не є громадянами України, та особи без громадянства – особи, які не належать до громадянства будь-якої держави (ст.1) [1].

Якщо іноземною державою встановлено обмеження щодо реалізації прав і свобод громадянами України, Кабінет Міністрів України може прийняти рішення про встановлення відповідного порядку реалізації прав і свобод громадянина цієї держави на території України.

Здійснення іноземцями своїх прав і свобод не повинно шкодити національним інтересам України, правам, свободам і законним інтересам її громадян та інших осіб, які проживають в Україні. Іноземці зобов'язані поважати традиції та звичаї українського народу, дотримуватись Конституції та законів України. Іноземці можуть у встановленому порядку іммігрувати в Україну на постійне проживання або для працевлаштування на визначений термін, а також тимчасово перебувати на її території. Іноземець може отримати дозвіл на імміграцію та іммігрувати на постійне проживання в Україну, якщо він:

- має в Україні законне джерело існування;
- перебуває у близьких родинних відносинах (батько, мати, діти, брат, сестра та ін.) з громадянами України;
- перебуває на утриманні громадянина України;
- має на своєму утриманні громадянина України;
- в інших передбачених законами України випадках [2, с. 145].

Іноземці, які іммігрували на постійне проживання або для тимчасового працевлаштування, отримують посвідки відповідно на постійне або тимчасове проживання.

Порядок видачі дозволу на імміграцію, а також посвідки на постійне або тимчасове проживання та вирішення інших питань, пов'язаних імміграцією іноземців, визначається Законом України про імміграцію.

Відповідно до Конституції України та законодавства України іноземцям може надаватися притулок.

До основних прав, свобод та обов'язків іноземців відносять право займатися в Україні інвестиційною, а також зовнішньоекономічною та

іншими видами підприємницької діяльності, передбаченими законодавством України. При цьому вони мають такі самі права й обов'язки, що і громадяни України, якщо інше не випливає з Конституції та законів України. Іноземці мають рівні з громадянами України права та обов'язки в трудових відносинах, якщо інше не передбачено законодавством України та міжнародними договорами України. Іноземці, які постійно проживають в Україні, мають право працювати на підприємствах, в установах і організаціях або займатися іншою трудовою діяльністю на підставах і в порядку, встановлених для громадян України. Іноземці не можуть призначатися на окремі посади або займатися певною трудовою діяльністю, якщо відповідно до законодавства України призначення на ці посади або зайняття такою діяльністю пов'язані з належністю до громадянства України. Іноземці мають право на відпочинок нарівні з громадянами України. Іноземці, які постійно проживають в Україні, користуються медичною допомогою нарівні з її громадянами [4, с. 377].

У разі, якщо для призначення пенсії потрібен певний стаж роботи, іноземцю на підставах і в порядку, встановлених законодавством України і міжнародними договорами України, може зарахуватися стаж роботи за кордоном.

Право власності на житло іноземці набувають відповідно до законодавства України. Іноземці повинні дбайливо ставитися до наданого їм житла, дотримуватися правил користування жилими приміщеннями. Іноземці можуть відповідно до законодавства України мати у власності будь-яке майно, успадкувати і заповідати його, а також мати особисті немайнові права. Іноземці, які постійно проживають в Україні, мають право на освіту нарівні з громадянами України.

Іноземці, які постійно проживають в Україні, мають право вступати на загальних з громадянами підставах до легалізованих об'єднань громадян, якщо інше не передбачено законами України і якщо це передбачено статутами цих об'єднань. Іноземці не можуть бути членами політичних партій України, їм гарантується право на свободу совісті нарівні з громадянами України.

Забороняється розпалювання релігійної ворожнечі та ненависті, а також образа почуттів громадян України та іноземців через їх релігійні переконання. Іноземці можуть укладати і розривати шлюби з громадянами України та іншими особами відповідно до законодавства України.

Законодавство України іноземцям гарантує недоторканість особи, житла, невтручання в особисте і сімейне життя, таємницю листування, телефонних розмов і телеграфних повідомлень, повагу їх гідності нарівні з громадянами України [3].

Іноземці не можуть обирати і бути обраними до органів державної влади та самоврядування, а також брати участь у референдумі. На них не поширюється загальний військовий обов'язок, вони не проходять військово-

ву службу в Збройних Силах України та інших військових формуваннях, створених відповідно до законодавства України.

В'їзд в Україну іноземцю не дозволяється:

в інтересах забезпечення безпеки України або охорони громадського порядку;

якщо це необхідно для охорони здоров'я, захист прав і законних інтересів громадян України та інших осіб, які проживають в Україні;

якщо при порушенні клопотання про в'їзд в Україну він подав про себе завідомо неправдиві відомості або підроблені документи;

якщо його національний паспорт або документ, який його замінює, віза підроблені, зіпсовані чи не відповідають встановленому зразку або належать іншій особі;

якщо встановлено факти порушення ним законодавства України під час попереднього перебування в Україні.

Виїзд з України іноземцю не дозволяється, якщо:

щодо нього ведеться дізнання чи попереднє слідство або кримінальна справа розглядається судом – до закінчення провадження у справі;

його засуджено за вчинення злочину – до відбуття покарання або звільнення від покарання;

його виїзд суперечить інтересам забезпечення безпеки України – до припинення обставин, що перешкоджають виїзду [4, с. 377].

За правилом ст. 275 СК України іноземці мають в Україні такі ж права і обов'язки у сімейних відносинах, як і громадяни України, якщо інше не встановлено законом. Шлюб між громадянином України та іноземцем, а також шлюб між іноземцями в Україні реєструється відповідно до вимог законодавства України. Це означає, що порядок, умови укладення шлюбу, врегульовані СК України, є обов'язковими до виконання іноземними громадянами, які реєструють шлюб в Україні. Іноземець, який не досяг за чинним законодавством шлюбного віку (18 років), не має права вимагати реєстрації шлюбу, хоч за законом своєї країни він уже вправі вступити в шлюб. Відповідно до ст. 25 СК України жінка та чоловік можуть одночасно перебувати лише в одному шлюбі. На виконання цієї норми іноземець не може вимагати реєстрації другого шлюбу за наявності першого нерозірваного шлюбу, хоча за законом його країни може допускатися багатоженство. Але в той же час, якщо витримані умови вступу до шлюбу, передбачені СК України, шлюб може бути укладеним навіть у тих випадках, коли за законами держави громадянства іноземця він не має права вступити до шлюбу. Так, не беруться до уваги такі перешкоди до вступу в шлюб, які мають місце в національному законодавстві іноземця, але не визнаються нашим Кодексом, як: національні і релігійні, расові обмеження, згода батьків на вступ до шлюбу [5].

Отже, допомога в інтеграції іноземців, які знайшли притулок в Україні, відповідає не лише їхнім інтересам, а й національним інтересам нашої держави.

Література:

1. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 4 лютого 1994 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3929-12> – Дата доступу: 25.12.2011.
2. Колодій А.М., Олійник А.Ю. Права людини і громадянина в Україні: Навч. посіб. / Колодій А.М., Олійник А.Ю. – К.: Юрінком-Інтер, 2004. – 336 с.
3. Правовий статус особи в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://knowledge.allbest.ru/law/d-3c0b65625b2ad68a4d53a89421316d37.html> – Дата доступу: 01.07.2009.
4. Котюк В.О. Загальна теорія держави і права: Навч.посібник / Котюк В. О. – К.: Атака. – 2005. – 593 с.
5. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2947-14> – Дата доступу: 04.08.2013.

Сулім Т.А.

(наук. кер. – ст. викл. Штепа О.О.)

*студентка V курсу історичного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету ім. В.Г.Короленка*

КОНСЕНСУАЛЬНИЙ ДОГОВІР В ГОСПОДАРСЬКИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ: ПОНЯТТЯ ТА НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

В цивілізованому суспільстві обов'язково мають існувати правові інструменти, які забезпечують обіг матеріальних благ, використання інтелектуальних благ з метою постійного забезпечення його соціально-економічного розвитку. Одним із найефективніших правових інструментів у вирішенні цих завдань є договір, який має багатовікову історію свого існування. Ще в Стародавньому Римі договір став основною правовою формою товарообігу. Відповідно до ст. 11 Цивільного Кодексу України однією з підстав виникнення цивільних прав та обов'язків є, зокрема, договори та інші правочини [4].

Так, визначальною рисою будь-якого договору є досягнення домовленості, згоди сторін про його укладення. Юридичною ознакою будь-якого договору є його реальний чи консенсуальний характер, який відображає момент набрання ним чинності. Поділ договорів на реальні та консенсуальні відомий ще з часів римського приватного права, на що завжди звертали увагу його дослідники. На думку українських вчених О.Підпригори та Є.Харитонова, за римським приватним правом реальними вважалися контракти (договори), які набували юридичної чинності в момент фактичної передачі речі, оскільки для виникнення реальних договорів (позика, позичка, зберігання, застава) необхідно було здійснити дві дії в сукупності: досягнути згоди і передати річ. Всі інші, на їх думку, контракти